

CONSTITUȚIA REGATULUI
ȚĂRILOR DE JOS

NL

CONSTITUȚIA REGATULUI ȚĂRILOR DE JOS

Prezentare generală

Prof. univ. dr. Ioan MURARU

1. Scurt istoric

Olanda, sub numele oficial de Regatul Țărilor de Jos, are o istorie aparte, iar această istorie și-a pus amprenta și asupra sistemului constituțional.¹ Potrivit studiilor, Olanda își redobândește independența și formează în anul 1815, împreună cu Belgia și Luxemburg, Regatul Țărilor de Jos Unite. În anul 1830 își proclamă independența.² Olanda este o **monarhie** constituțională, potrivit Constituției adoptate la 17 februarie 1983.

„Țările de Jos au ales, în 1982, după o lungă reflecție, să revizuiască aproape în întregime foarte vechea Constituție din 1814, care deja cunoscuse modificări importante, de exemplu în 1848 și 1917. Fără îndoială, principiile monarhiei parlamentare le-au asigurat o remarcabilă continuitate constituțională.”³

Sistematizarea dispozițiilor constituționale este următoarea: Drepturile fundamentale; Guvernul – Regele, Regele și miniștrii; Parlamentul – organizarea, funcționare; Consiliul de Stat, Curtea de Conturi și organismele consultative permanente; Legislația și administrația; Justiția; Provinciile, comunele, teritoriile supuse desecării și alte organisme publice; Revizuirea Constituției; Articole adiționale.⁴

2. Autoritățile statale. Raporturile constituționale

Regele, ca șef al statului, se regăsește în art. 24 – 49, dar și în alte dispoziții. **Regalitatea** este caracterizată ca fiind ereditară, prin succesorii legitimi ai Regelui Willem I (Guillaume Ier), Prinț de Orange-Nassau: fiul mai în vârstă are prioritate; copilul cu care o femeie este însărcinată în momentul morții Regelui este considerat, prin succesiune ereditară, ca deja născut, iar copilul născut mort este considerat că nu a existat niciodată; copiii născuți după abdicare și descendenții lor sunt excluși de la succesiunea ereditară; Regele exercită autoritatea numai după împlinirea vârstei de 18 ani; Regele este inviolabil, miniștrii au responsabilitatea; Regele

¹ Vezi Horia C. Matei, Silviu Neguț, Ion Nicolae, *Enciclopedia Europei*, Editura Memoria, București, 1998, p. 245 și urm.

² *Ibidem*, p. 248.

³ Henri Oberdorff, *Les Constitutions de l'Europe des Douze*, La documentation française, Paris, 1992, p. 9.

⁴ *Ibidem*, p. 265 și urm.

numește miniștrii și Prim-ministrul (aceștia formează Consiliul de Miniștri); numește secretarii de stat, semnează legile și decretale.

Statele Generale este denumirea sub care este organizat și funcționează **Parlamentul**. Sunt formate din două Camere: Prima Cameră, care cuprinde 75 de senatori, a Doua Cameră, care cuprinde 150 de deputați; durata mandatului este de patru ani. Deputații sunt aleși prin sistemul reprezentării proporționale prin vot secret și direct, iar senatorii sunt aleși de către membrii autorităților (adunărilor) provinciale. Mandatul de deputat și cel de senator nu sunt compatibile. De asemenea, mandatul de parlamentar nu este compatibil cu cel de ministru, secretar de stat, membru al Consiliului de Stat, al Camerei de Conturi, al Curții Supreme sau cu cel de procuror. Fiecare Cameră își alege un Președinte și poate fi dizolvată prin decret regal.

Câteva reguli privind funcționarea sunt interesante: anual, Statele Generale, în ședință comună, ascultă expunerea Regelui privind politica Guvernului⁵; Camerele au sedii separate; deciziile sunt luate cu majoritate de voturi; parlamentarii votează fără mandat imperativ; miniștrii și secretarii de stat au acces la ședințe și participă la dezbateri; Camerele au drept de anchetă; fiecare Cameră are un regulament propriu, existând și unul comun.

Consiliul de Stat, aflat sub conducerea Regelui, este consultat în legătură cu proiectele de lege, examinează litigiile administrative care vor fi tranșate prin decret regal. Membrii Consiliului sunt numiți prin decret regal pe viață.

Curtea de Conturi examinează veniturile și cheltuielile statului. Membrii săi sunt numiți prin decret regal pe viață.

Principalele **raporturi constituționale** sunt reglementate în capitolul 5 denumit „Legislația și administrația”. Legile sunt stabilite, în comun, de către Guvern (Regele plus miniștrii) și Statele Generale. Proiecte de lege pot fi propuse de către Rege și a Doua Cameră sau de ambele Camere (în comun); proiectele se discută în ambele Camere. Legile intră în vigoare după publicarea lor.

Reglementările administrației publice se stabilesc prin decret regal. Ele intră în vigoare la publicare.

3. Puterea judecătorească

În capitolul privitor la justiție, Constituția stabilește, mai întâi, câteva **principii**, și anume: legea poate conferi fie puterii judecătorești, fie jurisdicțiilor care nu fac parte din puterea judecătorească misiunea de a judeca litigiile care nu rezultă din raporturi juridice civile; puterea judecătorească judecă litigiile civile, infracțiunile și numai ea poate aplica o pedeapsă privativă de libertate; pedeapsa cu moartea nu poate fi pronunțată; ședințele sunt publice.

Cât privește **competența** puterii judecătorești, putem reține că: membrii acesteia și Procurorul General de pe lângă Curtea Supremă sunt numiți pe viață, prin decret regal; pot fi suspendați sau destituiți; membrii Curții Supreme sunt

⁵ Deschiderea sesiunii parlamentare este marcată anual, în a treia zi de marți a lunii septembrie, prin discursul Tronului, ținut de Rege în fața Camerelor reunite, unde se anunță planul de guvernare pentru anul următor.

numiți pe o listă de trei persoane stabilită de a Doua Cameră a Statelor Generale; Curtea Supremă este, în principiu, o Curte de casație; judecătorii nu pot judeca constituționalitatea legilor și tratatelor (art. 120).

4. Administrația publică și organizarea administrativ-teritorială

Constituția cuprinde reglementări privitoare la provincia, municipii, orașe și comune (*gemeenten*), autoritățile care se ocupă de teritoriile supuse desecării (*waterschappen*), cu trimiteri la lege. Gestionarea problemelor acestora este dată în seama administrațiilor provinciale și comunale. Ele sunt conduse de **Statele provinciale și Consiliul municipal**.

De asemenea, există deputația permanentă a Statelor provinciale, comisarii Regelui (la nivelul provinciilor) și colegiul primarilor și consilierilor municipali, precum și primarii (administrația comunală). Comisarul Regelui prezidează ședințele Statelor provinciale, iar primarii pe cele ale Consiliului municipal. Membrii Statelor provinciale și ai Consiliului municipal sunt aleși direct, pe sistemul reprezentării proporționale, pentru un mandat de patru ani. Comisarul Regelui și primarul sunt numiți prin decret regal.

5. Drepturile fundamentale

Sunt proclamate și garantate chiar prin capitolul I, începându-se cu egalitatea în drepturi. Inventarul și conținutul acestor drepturi se înscriu în cultura comună în domeniu și în exigențele ce rezultă din instrumentele juridice internaționale și europene.

6. Raporturile dintre sistemul constituțional național și cel al Uniunii Europene

Rezultă îndeosebi din art. 90 și următoarele potrivit cărora: Guvernul favorizează dezvoltarea ordinii juridice internaționale; tratatele internaționale sunt ratificate și denunțate de către Statele Generale; dacă un tratat conține dispoziții derogatorii de la Constituție, Camerele le pot ratifica cu cel puțin două treimi din voturi; dispozițiile legale în vigoare în Regat nu se aplică dacă aplicarea lor nu este compatibilă cu dispozițiile din tratatele sau deciziile organizațiilor de drept internațional public.

7. Controlul constituționalității

Nu este identificat în dispozițiile constituționale, acesta fiind un specific al sistemului juridic olandez. Reamintim că art. 120 nu permite judecătorilor să se pronunțe asupra constituționalității legilor și tratatelor.

CONSTITUȚIA REGATULUI ȚĂRILOR DE JOS¹

CAPITOLUL 1 Drepturi fundamentale

Art. 1

Toate persoanele din Regatul Țărilor de Jos sunt tratate în mod egal în împrejurări egale. Este interzisă discriminarea pe bază de religie, credință, opinie politică, rasă ori sex sau din orice alt motiv.

Art. 2

1. Naționalitatea olandeză este reglementată prin lege.
2. Admiterea și expulzarea străinilor sunt reglementate prin lege.
3. Extradarea poate avea loc numai în baza unui tratat. Reglementări suplimentare privind extradarea se stabilesc prin lege.
4. Orice persoană are dreptul de a părăsi țara, cu excepția cazurilor prevăzute prin act al Parlamentului.

Art. 3

Toți cetățenii olandezi sunt eligibili în mod egal pentru numirea în serviciul public.

Art. 4

Orice cetățean olandez are dreptul egal de a alege membrii organismelor reprezentative generale și de a fi ales ca membru al acestor organisme, sub rezerva limitărilor și excepțiilor prevăzute prin lege.

Art. 5

Orice persoană are dreptul să se adreseze autorităților competente prin petiții formulate în scris.

Art. 6

1. Orice persoană are dreptul să-și exercite liber religia sau credința, fie individual, fie împreună cu alte persoane, fără a aduce atingere obligațiilor sale, potrivit legii.

¹ Inițial, Constituția Țărilor de Jos a fost adoptată în anul 1814. A fost modificată de mai multe ori – în anii 1815, 1840, 1848, 1884, 1887, 1917, 1922, 1938, 1946, 1948, 1953, 1956, 1963, 1972, 1983 (cea mai semnificativă revizuire), 1987, 1995, 1999, 2000, 2002, 2005, 2006 și 2008 (referitor la statutul Antilelor Olandeze).

2. Normele referitoare la exercitarea acestui drept în alte locuri decât în clădiri și spații închise pot fi stabilite prin lege cu scopul de a proteja sănătatea publică, pentru asigurarea traficului și pentru a combate sau împiedica tulburările.

Art. 7

1. Orice persoană poate publica gânduri sau opinii în presă fără o autorizare prealabilă, cu condiția respectării obligațiilor ce îi revin potrivit legii.

2. Normele privind radioul și televiziunea se stabilesc prin lege. Conținutul unei emisiuni radio sau de televiziune nu trebuie supus unei supervizări prealabile.

3. Orice persoană poate răspândi gânduri sau opinii prin alte mijloace decât cele menționate la alineatele de mai sus, cu condiția respectării obligațiilor ce îi revin potrivit legii. Organizarea de spectacole care sunt accesibile persoanelor cu vârsta sub 16 ani poate fi reglementată prin lege în vederea protejării bunelor moravuri.

4. Alineatele de mai sus nu se aplică publicității comerciale.

Art. 8

Dreptul de asociere este recunoscut. Acest drept poate fi restricționat prin lege în interesul ordinii publice.

Art. 9

1. Dreptul la întruniri și demonstrații este recunoscut, fără a aduce atingere obligațiilor fiecărei persoane potrivit legii.

2. Norme pentru protecția sănătății, pentru asigurarea traficului și pentru combaterea sau împiedicarea tulburărilor pot fi stabilite prin lege.

Art. 10

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții private, fără a aduce atingere restricțiilor stabilite în baza legii.

2. Normele de protecție a vieții private în legătură cu înregistrarea și diseminarea datelor cu caracter personal sunt stabilite prin lege.

3. Normele privind dreptul persoanelor de a fi informate cu privire la datele cu caracter personal care le privesc și utilizarea acestor date, precum și dreptul ca aceste date să fie corectate sunt stabilite prin lege.

Art. 11

Orice persoană are dreptul la inviolabilitatea propriei persoane, fără a aduce atingere restricțiilor stabilite în baza legii.

Art. 12

1. Pătrunderea în domiciliul sau reședința unei persoane este permisă numai în cazurile stabilite în baza legii și numai de către persoanele desemnate în acest scop prin lege.

2. Pentru a pătrunde în domiciliul sau reședința unei persoane, potrivit alineatului de mai sus, sunt necesare identificarea prealabilă și prezentarea scopului pătrunderii, sub rezerva excepțiilor prevăzute prin lege.

3. Un raport scris privind pătrunderea va fi eliberat ocupantului cât de repede posibil. Dacă pătrunderea a avut loc în interesul securității statului sau al procedurilor penale, eliberarea raportului poate fi amânată potrivit normelor ce vor fi stabilite prin lege. Din motive legate de securitatea națională, stabilite prin lege, emiterea unui raport nu este necesară.

Art. 13

1. Secretul corespondenței este inviolabil, cu excepția cazurilor stabilite prin lege sau prin hotărârea instanțelor judecătorești.

2. Secretul convorbirilor telefonice și al comunicărilor prin telegraf este inviolabil, cu excepția cazurilor stabilite prin lege, de către sau cu autorizarea persoanelor desemnate în acest sens prin lege.

Art. 14

1. Exproprierea poate avea loc numai în interes public și cu despăgubire prealabilă completă garantată, potrivit reglementărilor stabilite prin lege.

2. Despăgubirea completă nu trebuie garantată în prealabil în cazul în care, din rațiuni de urgență, exproprierea se impune imediat.

3. În cazurile stabilite de lege, există un drept la despăgubire completă sau parțială dacă, în interesul public, autoritatea competentă distruge proprietatea sau o face inutilizabilă ori limitează exercitarea drepturilor proprietarului asupra acesteia.

Art. 15

1. Nicio persoană nu poate fi privată de libertate, cu excepția cazurilor stabilite de lege.

2. Orice persoană care a fost privată de libertate în alt mod decât prin ordin al unei instanțe poate solicita instanței să dispună eliberarea sa. În acest caz, respectiva persoană va fi audiată de instanță într-un termen ce va fi stabilit prin lege. Instanța va dispune eliberarea imediată a persoanei în cazul în care consideră că privarea de libertate este ilicită.

3. Judecarea unei persoane care a fost privată de libertate va avea loc într-un interval de timp rezonabil.

4. Exercițiul drepturilor fundamentale de către o persoană care a fost privată de libertate în mod legal poate fi restrâns în măsura în care exercițiul respectivelor drepturi nu este compatibil cu privarea de libertate.

Art. 16

Nicio faptă nu poate fi pedepsită dacă nu a fost prevăzută de lege în momentul comiterii.

Art. 17

Nicio persoană nu poate fi împiedicată, împotriva voinței sale, să fie audiată de instanțele cărora are dreptul să li se adreseze potrivit legii.

Art. 18

1. Orice persoană poate fi reprezentată legal în litigiile judiciare și administrative.
2. Normele privind acordarea asistenței juridice persoanelor cu mijloace limitate sunt stabilite prin lege.

Art. 19

1. Autoritățile publice au obligația să promoveze furnizarea de locuri de muncă suficiente.
2. Normele privind statutul juridic și protecția salariaților și cele referitoare la implicarea acestora în procesul decizional se stabilesc prin lege.
3. Dreptul oricărui cetățean olandez la alegerea liberă a locului de muncă este recunoscut, fără a aduce atingere restricțiilor stabilite prin lege.

Art. 20

1. Autoritățile publice se preocupă să asigure mijloacele de subzistență ale populației și să realizeze repartizarea averii.
2. Normele privind dreptul la securitate socială se stabilesc prin lege.
3. Cetățenii olandezi rezidenți în Țările de Jos care nu se pot întreține singuri au dreptul, ce va fi reglementat prin lege, la ajutor din partea autorităților.

Art. 21

Autoritățile publice au obligația să păstreze țara locuibilă și să protejeze și amenajeze mediul înconjurător.

Art. 22

1. Autoritățile publice trebuie să ia măsuri pentru promovarea sănătății populației.
2. Autoritățile publice au obligația să furnizeze locuințe suficiente.
3. Autoritățile publice trebuie să promoveze activități de dezvoltare socială și culturală și de recreere.

Art. 23

1. Educația reprezintă preocuparea constantă a Guvernului.
2. Educația poate fi furnizată de orice persoană, fără a aduce atingere dreptului autorităților de supraveghere și, în ceea ce privește formele de învățământ prevăzute de lege, dreptului acestora de a examina competența și integritatea morală a profesorilor, ce va fi reglementat prin lege.
3. Învățământul public este reglementat prin lege, cu respectarea corespunzătoare a religiei sau a credinței fiecărei persoane.
4. Autoritățile publice trebuie să garanteze că învățământul primar este asigurat într-un număr suficient de școli publice în fiecare municipalitate. Pot fi permise abateri de la această prevedere în baza normelor ce vor fi stabilite prin

lege cu condiția să existe posibilitatea de a beneficia de respectiva formă de învățământ, fie într-o școală publică, fie în alt mod.

5. Standardele ce trebuie îndeplinite de școlile finanțate parțial sau complet din fonduri publice sunt reglementate prin lege, luând în considerare în mod corespunzător, în cazul școlilor private, libertatea de a furniza educație potrivit credințelor religioase sau de altă natură.

6. Aceste standarde pentru învățământul primar vor fi reglementate astfel încât calitatea învățământului în școlile private finanțate integral din fonduri publice și cea din școlile publice să fie pe deplin garantate. Aceste reglementări vor respecta în special libertatea școlilor private de a alege personalul auxiliar și de a numi profesorii.

7. Școlile primare private care îndeplinesc condițiile stabilite prin lege sunt finanțate din fonduri publice potrivit aceluiași standard ca și școlile publice. Condițiile în care instituțiile de învățământ secundar și pre-universitar primesc contribuții din fondurile publice se stabilesc prin lege.

8. Guvernul trebuie să înainteze Parlamentului rapoarte anuale referitoare la starea educației.

NL

CAPITOLUL 2 Guvernarea

§1. Regele

Art. 24

Titlul la tron este ereditar și aparține descendenților legitimi ai Regelui Willem I, Prinț de Orange-Nassau.

Art. 25

La decesul Regelui, titlul la Tron va fi transmis prin succesiune ereditară descendenților legitimi ai Regelui în ordinea vârstei, aceeași regulă guvernând și succesiunea în problema descendenților care decedează înaintea Regelui. Dacă Regele nu are descendenți, titlul la tron va fi transmis în același mod descendenților legitimi ai părintelui Regelui și, apoi, ai bunicului Regelui, care sunt în linie de succesiune, dar nu sunt mai îndepărtați de Regele decedat decât gradul trei de consangvinitate.

Art. 26

În sensul succesiunii ereditare, copilul unei femei însărcinate la momentul decesului Regelui este considerat deja născut. Dacă acesta este născut mort, se consideră că nu a existat niciodată.

Art. 27

Sucesiunea ereditară la tron în cazul abdicării are loc potrivit regulilor stabilite la articolele de mai sus. Copiii născuți după abdicare și descendenții lor sunt excluși de la succesiunea ereditară.

Art. 28

1. Se consideră că Regele a abdicat dacă încheie o căsătorie fără a fi obținut consimțământul stabilit prin lege.

2. Orice persoană aflată în linie de succesiune la tron care încheie o astfel de căsătorie este exclusă de la succesiunea ereditară, împreună cu orice copii născuți din căsătorie și descendenții acestora.

3. Cele două Camere ale Parlamentului se întrunesc pentru a examina și a decide asupra unui proiect de lege pentru acordarea acestui consimțământ în sesiune comună.

Art. 29

1. Una sau mai multe persoane pot fi excluse de la succesiunea ereditară prin lege, dacă acest lucru este cerut de împrejurări excepționale.

2. Proiectul de lege în acest scop este prezentat de Rege sau în numele său. Cele două Camere ale Parlamentului examinează și decid asupra acestei chestiuni în sesiune comună. Acest proiect de lege este adoptat numai dacă cel puțin două treimi din voturile exprimate sunt în favoarea acestui lucru.

Art. 30

1. Un succesor la tron poate fi desemnat prin lege dacă se pare că altfel nu va exista niciun succesor. Proiectul de lege este prezentat de sau în numele Regelui, după care Camerele sunt dizolvate. Noile Camere convocate trebuie să discute și să decidă asupra acestei chestiuni în sesiune comună. Acest proiect de lege este adoptat numai dacă cel puțin două treimi din voturile exprimate sunt în favoarea acestui lucru.

2. Camerele sunt dizolvate dacă nu există niciun succesor la decesul sau abdicarea Regelui. Camerele nou convocate se întrunesc în sesiune comună în termen de patru luni de la deces sau abdicare pentru a decide asupra desemnării unui Rege. Acestea pot desemna un succesor numai dacă cel puțin două treimi din voturile exprimate sunt în favoarea acestui lucru.

Art. 31

1. Un Rege desemnat poate fi succedat numai de descendenții săi legitimi în virtutea succesiunii ereditare.

2. Prevederile referitoare la succesiunea ereditară și primul alineat al prezentului articol se aplică *mutatis mutandis* unui succesor desemnat care nu a devenit încă Rege.

Art. 32

La asumarea prerogativei regale, Regele trebuie să depună jurământul și este instalat imediat ce acest lucru este posibil în capitala țării, Amsterdam, într-o sesiune publică comună a celor două Camere ale Parlamentului. Regele trebuie să depună jurământul sau să promită supunere față de Constituție și că își va îndeplini atribuțiile cu credință. Reglementări specifice suplimentare se stabilesc prin lege.

Art. 33

Regele nu va exercita prerogativa regală înainte de împlinirea vârstei de 18 ani.

Art. 34

Responsabilitatea parentală și tutela unui Rege care este minor, precum și supravegherea acestora sunt reglementate prin lege. Cele două Camere ale Parlamentului se întrunesc în sesiune comună pentru a analiza și decide asupra acestei chestiuni.

Art. 35

1. În cazul în care Consiliul de Miniștri consideră că Regele nu poate exercita prerogativa regală, acesta trebuie să informeze, prezentându-le și avizul Consiliului de Stat, cele două Camere ale Parlamentului, care se reunesc în sesiune comună.

2. Dacă cele două Camere ale Parlamentului împărtășesc aceeași opinie, atunci acestea hotărăsc că Regele nu poate exercita prerogativa regală. Această rezoluție este făcută publică prin ordin al președintelui care prezidează sesiunea comună și intră în vigoare imediat.

3. Imediat ce Regele își redobândește capacitatea de a exercita prerogativa regală, acest lucru va fi adus la cunoștință prin lege. Cele două Camere ale Parlamentului examinează această chestiune și decid în sesiune comună. Regele reia exercitarea prerogativei regale imediat după ce legea a fost făcută publică.

4. Dacă s-a hotărât că Regele nu poate exercita prerogativa regală, tutela asupra persoanei sale este reglementată, dacă este necesar, prin lege. Cele două Camere ale Parlamentului examinează această chestiune și decid în sesiune comună.

Art. 36

Regele poate renunța temporar la exercitarea prerogativei regale și poate relua exercitarea acesteia în baza unei legi. Proiectul de lege relevant trebuie prezentat de Rege sau în numele său. Cele două Camere ale Parlamentului examinează această chestiune și decid în sesiune comună.

Art. 37

1. Prerogativa regală este exercitată de un Regent:
 - a. până când Regele împlinește vârsta de 18 ani;
 - b. dacă titlul la tron poate fi investit într-un copil nenăscut;
 - c. dacă s-a hotărât că Regele nu poate exercita prerogativa regală;
 - d. dacă Regele a renunțat temporar la exercitarea prerogativei regale;
 - e. în absența unui succesor după decesul sau abdicarea Regelui.
2. Regentul este desemnat prin lege. Cele două Camere ale Parlamentului examinează și decid asupra acestei chestiuni în sesiune comună.
3. În cazurile specificate la alineatul 1, literele (c) și (d), descendentul Regelui care este moștenitorul prezumtiv devine Regent de drept la împlinirea vârstei de 18 ani.
4. Regentul trebuie să depună jurământul sau să promită supunere față de Constituție, precum și că își va îndeplini atribuțiile cu credință, în fața celor două Camere ale Parlamentului reunite în sesiune comună. Normele privind funcția de Regent se stabilesc prin lege care poate include prevederi privind succesiunea și înlocuirea. Cele două Camere ale Parlamentului examinează și decid asupra acestei chestiuni în sesiune comună.
5. Articolele 35 și 36 se aplică *mutatis mutandis* Regentului.

Art. 38

Prerogativa regală este exercitată de Consiliul de Stat până când se adoptă o prevedere alternativă privind exercitarea acesteia.

Art. 39

Calitatea de membru al Casei Regale este reglementată prin lege.

Art. 40

1. Regele primește plăți anuale de la stat potrivit normelor ce se stabilesc prin lege. Această lege trebuie să specifice și care sunt ceilalți membri ai Casei Regale care primesc plăți de la stat și să reglementeze plățile respective.
2. Plățile primite de aceștia de la stat, împreună cu bunurile care le sunt necesare în exercitarea atribuțiilor lor sunt scutite de impozitare personală. În plus, orice lucru primit de Rege sau moștenitorul prezumtiv al acestuia de la un membru al Casei Regale prin moștenire sau ca dar este scutit de taxa pe moștenire, transfer sau daruri. Scutiri suplimentare de impozite pot fi acordate prin lege.
3. Proiectele de lege referitoare la legislația menționată la alineatele de mai sus pot fi adoptate de Parlament numai dacă cel puțin două treimi din voturile exprimate sunt în favoarea acestui lucru.

Art. 41

Regele își organizează Casa Regală luând în considerare interesul public în mod corespunzător.

§2. Regele și miniștrii

Art. 42

1. Guvernul este format din Rege și miniștri.
2. Miniștrii și nu Regele sunt responsabili pentru actele de guvernare.

Art. 43

Prim-ministrul și ceilalți miniștri sunt numiți și eliberați din funcție prin decret regal.

Art. 44

1. Ministerele sunt stabilite prin decret regal. Acestea sunt conduse de câte un ministru.
2. Pot fi numiți, de asemenea, și miniștri fără portofoliu.

Art. 45

1. Miniștrii formează împreună Consiliul de Miniștri.
2. Prim-ministrul prezidează Consiliul de Miniștri.
3. Cabinetul analizează și decide asupra politicii generale a Guvernului și promovează coerența politicilor.

Art. 46

1. Secretarii de stat pot fi numiți și eliberați din funcție prin decret regal.
2. În cazul în care ministrul consideră necesar, un secretar de stat acționează în locul său, cu respectarea instrucțiunilor sale. Responsabilitatea aparține secretarului de stat, fără a aduce atingere responsabilității ministrului.

Art. 47

Toate legile și decretele regale trebuie semnate de Rege și de unul sau mai mulți miniștri sau secretari de stat.

Art. 48

Decretul regal de numire a Prim-ministrului este contrasemnat de acesta din urmă. Decretele regale de numire sau eliberare din funcție a miniștrilor și secretarilor de stat sunt contrasemnate de Prim-ministru.

Art. 49

La acceptarea funcției, miniștrii și secretarii de stat depun un jurământ sau fac o declarație și o promisiune în prezența Regelui, conform prevederilor legii, privind integritatea și, de asemenea, trebuie depun jurământ sau să promită supunere față de Constituție, precum și că își vor îndeplini atribuțiile cu credință.

CAPITOLUL 3

Parlamentul

§1. Organizare și membri

Art. 50

Parlamentul reprezintă întregul popor al Țărilor de Jos.

Art. 51

1. Parlamentul constă într-o Cameră Inferioară și o Cameră Superioară.
2. Camera Inferioară are 150 de membri.
3. Camera Superioară are 75 de membri.
4. Cele două Camere sunt considerate o singură entitate când se întrunesc în sesiune comună.

Art. 52

1. Mandatul ambelor Camere este de patru ani.
2. Mandatul Camerei Superioare este modificat în consecință dacă mandatul consiliilor provinciale este modificat prin lege într-un alt mandat decât cel de patru ani.

Art. 53

1. Membrii ambelor Camere sunt aleși prin reprezentare proporțională în limitele ce vor fi stabilite prin lege.
2. Alegerile au loc prin vot secret.

Art. 54

1. Membrii Camerei Inferioare sunt aleși direct de cetățenii olandezi care au împlinit vârsta de 18 ani, cu excepția cetățenilor olandezi care pot fi excluși prin lege în baza faptului că nu sunt rezidenți în Țările de Jos.
2. Orice persoană care a comis o infracțiune prevăzută prin lege și care a fost condamnată ca urmare a unei hotărâri definitive și irevocabile a unei instanțe judecătorești la o pedeapsă privativă de libertate de cel puțin un an și, simultan, i-a fost retrasă capacitatea de a vota, nu va avea dreptul să voteze.

Art. 55

Membrii Camerei Superioare sunt aleși de membrii consiliilor provinciale. Alegerea are loc într-un interval de cel mult trei luni de la alegerea membrilor consiliilor provinciale, în afara cazului în care Camera este dizolvată.

Art. 56

Pentru a fi eligibilă pe un loc în Parlament, o persoană trebuie să fie cetățean olandez, trebuie să fi împlinit vârsta de 18 ani și trebuie să nu i se fi retras capacitatea de a vota.

Art. 57

1. Nicio persoană nu poate fi membru al ambelor Camere.
2. Un membru al Parlamentului nu poate fi ministru, secretar de stat, membru al Consiliului de Stat, membru al Curții de Conturi, Avocatul Poporului sau adjunct al Avocatului Poporului, membru al Curții Supreme sau Procuror General ori Avocat General la Curtea Supremă.
3. Fără a lua în considerare cele de mai sus, un ministru sau secretar de stat care s-a oferit să-și depună demisia poate cumula respectiva funcție cu calitatea de membru al Parlamentului până la momentul la care este luată o decizie asupra respectivei demisii.
4. Alte funcții publice care nu pot fi deținute simultan de o persoană care este membru al Parlamentului sau al uneia dintre Camere pot fi stabilite prin lege.

Art. 57a

Înlocuirea temporară a unui membru al Parlamentului pe durata sarcinii și a concediului de maternitate sau pe durata îmbolnăvirii este reglementată prin lege.

Art. 58

Fiecare Cameră analizează prerogativele membrilor săi nou desemnați și decide, luând în considerare normele ce vor fi stabilite prin lege, asupra oricăror litigii care rezultă în legătură cu prerogativele sau alegerea acestora.

Art. 59

Toate celelalte aspecte în legătură cu dreptul de vot și alegerile sunt reglementate prin lege.

Art. 60

La acceptarea funcției, membrii Camerelor trebuie să depună un jurământ sau să facă o declarație și o promisiune privind integritatea în fața Camerei, în maniera prevăzută prin lege și, de asemenea, trebuie să depună jurământ sau să promită supunere față de Constituție, precum și îndeplinirea atribuțiilor cu credință.

Art. 61

1. Fiecare Cameră desemnează un Președinte al Camerei dintre membrii săi.
2. Fiecare Cameră desemnează un Secretar care, ca și ceilalți funcționari ai celor două Camere, nu poate fi membru al Parlamentului.

Art. 62

Președintele Camerei Superioare prezidează atunci când cele două Camere se întrunesc în sesiune comună.

Art. 63

Remunerația financiară pentru membrii și foștii membri ai Parlamentului și subordonații acestora este reglementată prin lege. Camerele pot adopta un proiect de lege în această materie cu cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Art. 64

1. Fiecare Cameră poate fi dizolvată prin decret regal.
2. Decretul privind dizolvarea prevede, de asemenea, organizarea de noi alegeri pentru Camera care a fost dizolvată, iar Camera nou aleasă trebuie să se întrunească în termen de trei luni.
3. Dizolvarea intră în vigoare la data la care se întrunește Camera nou-aleasă.
4. Mandatul Camerei Inferioare care se întrunește după dizolvare este stabilit prin lege; acesta nu poate depăși cinci ani. Mandatul Camerei Superioare care se întrunește după dizolvare încetează la momentul la care ar fi încetat mandatul Camerei dizolvate.

§2. Procedura**Art. 65**

În fiecare an, în cea de-a treia zi de marți din luna septembrie sau la o dată anterioară care poate fi prevăzută prin lege, se prezintă de către Rege sau în numele său politica ce va fi urmărită de Guvern în fața celor două Camere ale Parlamentului reunite în sesiune comună.

Art. 66

1. Ședințele Parlamentului sunt ținute public.
2. Ședințele sunt ținute cu ușile închise dacă o zecime dintre membrii prezenți solicită acest lucru sau dacă Președintele Parlamentului consideră acest lucru necesar.
3. Camera sau, după caz, Camerele reunite decid apoi dacă deliberările continuă și dacă deciziile sunt adoptate cu ușile închise.

Art. 67

1. Cele două Camere pot delibera sau adopta decizii, fie separat fie în sesiune comună numai dacă sunt prezenți mai mult de jumătate dintre membri.
2. Deciziile sunt luate cu majoritatea voturilor.
3. Membrii votează fără mandat imperativ.
4. Votul poate fi oral și prin apel nominal dacă acest lucru este solicitat de un membru.

Art. 68

Miniștrii și secretarii de stat pun la dispoziția Camerelor, verbal și în scris, fie separat, fie în sesiune comună, orice informație solicitată de unul sau mai mulți

membri, cu condiția ca furnizarea acestor informații să nu contravină intereselor statului.

Art. 69

1. Miniștrii și secretarii de stat au dreptul de a participa la ședințele Parlamentului și pot lua parte la dezbateri.

2. Aceștia pot fi invitați să participe la ședințele Camerelor Parlamentului separate sau în sesiune comună.

3. Aceștia pot fi asistați la ședințe de persoane desemnate de ei.

Art. 70

Cele două Camere au, separat sau reunite în ședință comună, dreptul de anchetă ce va fi reglementat prin lege.

Art. 71

Membrii Parlamentului, miniștrii, secretarii de stat și alte persoane care iau parte la dezbateri nu pot fi urmăriți în justiție sau ținute în alt mod răspunzătoare, potrivit legii, pentru ceea ce spun în cadrul ședințelor Parlamentului sau ale comitetelor sale ori pentru ceea ce au comunicat în scris acestora.

Art. 72

Fiecare Cameră a Parlamentului, precum și ambele Camere reunite în sesiune comună stabilesc regulamentul de procedură.

NL

CAPITOLUL 4

Consiliul de Stat, Curtea de Conturi, Avocatul Poporului și organismele consultative permanente

Art. 73

1. Consiliul de Stat sau un departament al acestuia este consultat asupra proiectelor de lege și asupra proiectelor de reglementări administrative, precum și asupra propunerilor de aprobare a tratatelor de către Parlament. Se poate renunța la această consultare în cazurile ce vor fi stabilite prin lege.

2. Consiliul sau un departament al acestuia este responsabil pentru investigarea litigiilor administrative atunci când decizia trebuie pronunțată prin decret regal și pentru consultanța în privința deciziei ce va fi luată.

3. Prin lege se poate conferi Consiliului sau unui departament al acestuia prerogativa de a pronunța decizii în litigii administrative.

Art. 74

1. Regele este Președintele Consiliului de Stat. Moștenitorul prezumtiv are dreptul legal de a avea un loc în Consiliu când împlinește vârsta de

18 ani. Altor membri ai Casei Regale li se poate acorda un loc în Consiliu prin lege.

2. Membrii Consiliului sunt numiți pe viață prin decret regal.

3. Aceștia încetează să mai fie membri ai Consiliului prin demisie sau la împlinirea unei vârste care va fi stabilită prin lege.

4. Aceștia pot fi suspendați sau demși din calitatea de membri ai Consiliului în cazuri specificate prin lege.

5. Statutul juridic al acestora este reglementat în celelalte privințe prin lege.

Art. 75

1. Organizarea, membrii și prerogativele Consiliului de Stat sunt reglementate prin lege.

2. Îndatoriri suplimentare pot fi atribuite Consiliului sau unui departament al Consiliului prin lege.

Art. 76

Curtea de Conturi este responsabilă cu examinarea veniturilor și cheltuielilor statului.

Art. 77

1. Membrii Curții de Conturi sunt numiți pe viață prin decret regal dintr-o listă de trei persoane stabilită de Camera Inferioară a Parlamentului.

2. Aceștia încetează să mai fie membri prin demisie sau la împlinirea unei vârste care va fi stabilită prin lege.

3. Aceștia pot fi suspendați sau demși din funcție de Curtea Supremă în cazuri ce vor fi prevăzute prin lege.

4. Statutul juridic al acestora este reglementat în celelalte privințe prin lege.

Art. 78

1. Organizarea, membrii și prerogativele Curții de Conturi sunt reglementate prin lege.

2. Îndatoriri suplimentare pot fi atribuite Curții de Conturi prin lege.

Art. 78a

1. Avocatul Poporului trebuie să investigheze, la cerere sau din proprie inițiativă, măsurile luate de autoritățile administrative ale Statului și alte autorități administrative desemnate prin lege.

2. Avocatul Poporului și un adjunct al acestuia sunt desemnați de Camera Inferioară a Parlamentului pe o perioadă ce va fi stabilită prin lege. Aceștia pot demisiona sau se pot pensiona la împlinirea unei vârste care va fi stabilită prin lege. Aceștia pot fi suspendați sau demși de Camera Inferioară a Parlamentului în cazurile prevăzute de lege. Statutul juridic al acestora este reglementat în celelalte privințe prin lege.

3. Prerogativele și funcționarea Avocatului Poporului sunt reglementate prin lege.

4. Îndatoriri suplimentare pot fi atribuite Avocatului Poporului prin lege.

Art. 79

1. Organismele permanente de consultanță pe probleme referitoare la legislația și administrația statului sunt stabilite prin sau prin lege.

2. Organizarea, membrii și prerogativele acestor organisme sunt reglementate prin lege.

3. Alte îndatoriri în afara celor consultative pot fi atribuite acestor organisme în baza legii.

Art. 80

1. Recomandările făcute de organismele menționate în prezentul capitol sunt făcute publice potrivit normelor ce vor fi stabilite prin lege.

2. În afara cazurilor ce vor fi stabilite prin lege, recomandările făcute cu privire la proiectele de lege prezentate de Rege sau în numele acestuia sunt înaintate Parlamentului.

NL

CAPITOLUL 5 **Legislația și administrația**

§1. Acte adoptate de Parlament și alte reglementări

Art. 81

Legile sunt stabilite în comun de Guvern și Parlament.

Art. 82

1. Proiectele de lege pot fi înaintate de Rege sau în numele său ori de Camera Inferioară a Parlamentului.

2. Proiectele de lege care necesită să fie analizate în sesiunea comună a celor două Camere pot fi înaintate de Rege sau în numele său ori, în măsura în care articolele relevante din capitolul 2 o permit, în sesiune comună a celor două Camere.

3. Proiectele de lege ce vor fi înaintate de Camera Inferioară sau în sesiune comună a celor două Camere vor fi prezentate de unul sau mai mulți parlamentari.

Art. 83

Proiectele de lege înaintate de Rege sau în numele său sunt trimise Camerei Inferioare ori, în cazurile în care este prevăzută necesitatea examinării lor în ședința comună a celor două Camere, acestei adunări.

Art. 84

1. Un proiect de lege înaintat de Rege sau în numele său, care nu a fost încă adoptat de Camera Inferioară ori de o sesiune comună a celor două Camere, poate fi modificat de Cameră sau în sesiunea comună, după caz, la propunerea unuia sau mai multor parlamentari sau de către Guvern.

2. Orice proiect de lege care este înaintat de Camera Inferioară sau de o sesiune comună a celor două Camere, care nu a fost încă adoptat, poate fi modificat de Cameră sau de sesiunea comună, după caz, la propunerea unuia sau mai multor parlamentari ori de către parlamentarul sau parlamentarii care promovează proiectul de lege.

Art. 85

Imediat după ce Camera Inferioară adoptă un proiect lege sau hotărăște să prezinte un proiect de lege, trebuie să îl trimită Camerei Superioare care examinează proiectul de lege după cum i-a fost trimis de Camera Inferioară. Camera Inferioară poate desemna unul sau mai mulți dintre membrii săi să susțină un proiect de lege prezentat de aceasta în Camera Superioară.

Art. 86

1. Un proiect de lege poate fi retras de inițiator sau de un reprezentant al acestuia până în momentul în care este adoptat de Parlament.

2. Un proiect de lege care va fi prezentat de Camera Inferioară sau în sesiunea comună a celor două Camere poate fi retras de membrul sau membrii care l-au inițiat până în momentul în care este adoptat.

Art. 87

1. Proiectul devine lege după ce a fost adoptat de Parlament și ratificat de către Rege.

2. Regele și Parlamentul se informează reciproc cu privire la decizia lor asupra oricărui proiect de lege.

Art. 88

Publicarea și intrarea în vigoare a legilor sunt reglementate prin lege. Acestea nu intră în vigoare înaintea publicării.

Art. 89

1. Reglementările administrative adoptate de Consiliul de Miniștri sunt stabilite prin decret regal.

2. Orice prevederi care reglementează pedepse sunt incluse în respectivele reglementări administrative numai în baza legii. Pedepsele sunt stabilite prin lege.

3. Publicarea și intrarea în vigoare a ordonanțelor din Consiliu sunt reglementate prin lege. Acestea nu intră în vigoare înaintea publicării.

4. Al doilea și al treilea alineat se aplică *mutatis mutandis* celorlalte reglementări obligatorii cu caracter general stabilite de stat.

§2. Dispoziții diverse

Art. 90

Guvernul promovează dezvoltarea ordinii juridice internaționale.

Art. 91

1. Regatul este obligat prin tratate, iar tratatele pot fi denunțate numai cu aprobarea prealabilă a Parlamentului. Cazurile în care nu este necesară aprobarea sunt specificate prin lege.

2. Modul de aprobare este stabilit prin lege, care poate prevedea posibilitatea aprobării tacite.

3. Orice prevederi ale unui tratat care contravin Constituției sau care conduc la conflicte cu aceasta pot fi aprobate de Camerele Parlamentului cu cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Art. 92

Competențe legislative, executive și judecătorești pot fi conferite instituțiilor internaționale prin tratat, sub rezerva prevederilor articolului 91 alineatul 3, dacă este cazul.

Art. 93

Prevederile tratatelor și ale rezoluțiilor adoptate de instituții internaționale, care pot fi obligatorii pentru toate persoanele în virtutea conținutului lor, devin obligatorii după ce au fost publicate.

Art. 94

Dispozițiile legale în vigoare în Regat nu sunt aplicabile dacă aplicarea acestora contravine prevederilor tratatelor sau rezoluțiilor adoptate de instituții internaționale care sunt obligatorii pentru toate persoanele.

Art. 95

Normele privind publicarea tratatelor și deciziilor adoptate de instituții internaționale sunt stabilite prin lege.

Art. 96

1. Declarația privind starea de război în Regat se face numai cu aprobarea prealabilă a Parlamentului.

2. Această aprobare nu este necesară în cazurile în care consultarea Parlamentului se dovedește imposibilă ca urmare a existenței efective a unei stări de război.

3. Cele două Camere ale Parlamentului examinează și decid asupra acestei chestiuni în sesiune comună.

4. Prevederile alineatelor 1 și 3 se aplică *mutatis mutandis* declarației privind încetarea stării de război.

Art. 97

1. Sunt instituite forțe armate pentru apărarea și protejarea intereselor Regatului și pentru menținerea și promovarea ordinii juridice internaționale.
2. Guvernul are autoritatea supremă asupra forțelor armate.

Art. 98

1. Forțele armate constau în voluntari și pot include, de asemenea, și recruți.
2. Serviciul militar obligatoriu și competența de a amâna chemarea în serviciul activ sunt reglementate prin lege.

Art. 99

Scutirea de serviciul militar din cauza unor obiecții serioase din motive de conștiință este reglementată prin lege.

Art. 99a

Pot fi stabilite îndatoriri în scopul apărării civile potrivit normelor legale.

Art. 100

1. Guvernul informează Parlamentul în prealabil dacă forțele armate urmează să fie desfășurate sau puse la dispoziție pentru menținerea ori promovarea ordinii juridice internaționale. Acest lucru include acordarea de ajutor umanitar în cazul unui conflict armat.

2. Dispozițiile de la alineatul 1 nu se aplică în cazul în care există motive imperioase care împiedică furnizarea de informații în prealabil. În acest caz, informațiile trebuie furnizate imediat ce acest lucru este posibil.

Art. 101

Abrogat.

Art. 102

Abrogat.

Art. 103

1. Cazurile în care, prin decret regal, poate fi declarată starea de urgență, așa cum este aceasta definită prin lege, în vederea menținerii securității interne și externe, sunt specificate prin lege. Consecințele acestei declarații sunt reglementate prin lege.

2. O asemenea declarație se poate îndepărta de la prevederile Constituției în ceea ce privește competențele organelor executive ale provinciilor, municipalităților și ale consiliilor de gestionare a apelor și drepturile fundamentale stabilite la articolul 6, în măsura în care este vorba de exercitarea dreptului inclus în acest articol în alte locuri decât în clădiri și spații închise, articolele 7, 8, 9 și 12, alineatele 2 și 3, articolul 13, precum și în articolul 113, alineatele 1 și 3.

3. Imediat după declararea stării de urgență, apoi, cât timp nu a fost ridicată prin decret legal, atât cât este necesar, Parlamentul decide durata stării de

urgență. Cele două Camere ale Parlamentului examinează și decid asupra acestei chestiuni în sesiune comună.

Art. 104

Impozitele stabilite de stat sunt percepute în baza legii. Celelalte taxe impuse de stat sunt reglementate prin lege.

Art. 105

1. Bugetul privind veniturile și cheltuielile statului este stabilit prin lege.
2. Proiectele de lege conținând bugetul sunt înaintate de Rege sau în numele său, în fiecare an, la data menționată la articolul 65.
3. O declarație privind veniturile și cheltuielile statului este prezentată Parlamentului în conformitate cu prevederile legii. Bilanțul aprobat de Curtea de Conturi este prezentat Parlamentului.
4. Normele referitoare la gestionarea finanțelor statului sunt prevăzute prin lege.

Art. 106

Sistemul monetar este reglementat prin lege.

Art. 107

1. Dreptul civil, dreptul penal, precum și procedura civilă și penală sunt reglementate prin lege în coduri juridice generale, fără a aduce atingere competenței de reglementare a unor aspecte prin legi speciale.
2. Normele generale de drept administrativ sunt stabilite prin lege.

Art. 108

Abrogat.

Art. 109

Statutul juridic al funcționarilor publici este reglementat prin lege. Norme privind protecția la locul de muncă și participarea sunt, de asemenea, stabilite prin lege.

Art. 110

În exercitarea atribuțiilor lor, instituțiile guvernamentale respectă dreptul de acces public la informații potrivit normelor ce vor fi prevăzute prin lege.

Art. 111

Distincțiile sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL 6

Înfăptuirea justiției

Art. 112

1. Soluționarea litigiilor care implică drepturi civile și îndatoriri sunt în responsabilitatea sistemului judiciar.

2. Responsabilitatea pentru soluționarea litigiilor care nu rezultă din raporturile juridice de drept civil poate fi acordată, prin lege, fie sistemului judecătoresc, fie instanțelor care nu fac parte din sistemul judecătoresc. Metoda de soluționare a acestor cazuri și consecințele deciziilor sunt reglementate prin lege.

Art. 113

1. Judecarea infracțiunilor este, de asemenea, în responsabilitatea sistemului judecătoresc.

2. Litigiile de natură disciplinară soluționate de instituțiile guvernamentale sunt reglementate prin lege.

3. Sentințele privative de libertate pot fi aplicate numai de sistemul judecătoresc.

4. Prin lege, pot fi stabilite norme diferite în ceea ce privește judecarea cauzelor în afara teritoriului Regatului Țărilor de Jos și legea marțială.

Art. 114

Nu poate fi aplicată pedeapsa capitală.

Art. 115

Recursul la o autoritate administrativă superioară este admisibil în cazul litigiilor prevăzute la articolul 112, alineatul 2.

Art. 116

1. Instanțele care fac parte din sistemul judecătoresc sunt specificate prin lege.

2. Organizarea, membrii și competențele sistemului judecătoresc sunt reglementate prin lege.

3. În cazurile prevăzute prin lege, persoanele care nu fac parte din sistemul judecătoresc pot lua parte, împreună cu membrii sistemului judecătoresc, la înfăptuirea justiției.

4. Controlul exercitat de reprezentanți ai sistemului judecătoresc, responsabili cu înfăptuirea justiției, cu privire la modul în care membrii sistemului judecătoresc și persoanele menționate la alineatul anterior își îndeplinesc îndatoririle, este reglementat prin lege.

Art. 117

1. Membrii sistemului judecătoresc responsabili cu înfăptuirea justiției și Procurorul General de pe lângă Curtea Supremă sunt numiți pe viață prin decret regal.

2. Aceste persoane încetează să mai dețină această funcție prin demisie sau la împlinirea unei vârste care va fi stabilită prin lege.

3. În cazurile stabilite prin lege, aceste persoane pot fi suspendate sau eliberate din funcție de o instanță judecătorească care face parte din sistemul judecătoresc și care este desemnată prin lege.

4. În celelalte privințe statutul juridic al acestora este reglementat prin lege.

Art. 118

1. Membrii Curții Supreme a Regatului Țărilor de Jos sunt numiți dintr-o listă de trei persoane întocmită de Camera Inferioară a Parlamentului.

2. În cazurile și în limitele stabilite prin lege, Curtea Supremă este responsabilă pentru casarea hotărârilor judecătorești care încalcă legea.

3. Îndatoriri suplimentare pot fi atribuite Curții Supreme prin lege.

Art. 119

Membrii prezenți și foștii membri ai Parlamentului, miniștrii și secretarii de stat sunt judecați de Curtea Supremă pentru infracțiuni comise în timpul mandatului. Procedurile sunt inițiate prin decret regal sau printr-o rezoluție a Camerei Inferioare.

Art. 120

Constituționalitatea legilor și a tratatelor nu poate fi revizuită de instanțele judecătorești.

Art. 121

În afara cazurilor stabilite prin lege, procesele sunt publice și hotărârile judecătorești sunt motivate. Hotărârile judecătorești se pronunță în ședință publică.

Art. 122

1. Grațierea este acordată prin decret regal, la recomandarea unei instanțe desemnate prin lege și luând în considerare în mod corespunzător reglementările ce vor fi stabilite prin lege.

2. Amnistia este acordată prin lege.

CAPITOLUL 7

Provincii, municipalități, consilii de gestionare a apelor și alte organisme publice

Art. 123

1. Provinciile și localitățile pot fi dizolvate și pot fi înființate unele noi prin lege.

2. Revizuirea granițelor provinciilor și localităților este reglementată prin lege.

Art. 124

1. Competențele provinciilor și localităților de a reglementa și administra propriile afaceri interne sunt delegate organelor administrative proprii.

2. Provinciile și localitățile pot avea activitate de reglementare și administrativă în baza legii.

Art. 125

1. Provinciile și localitățile sunt conduse de consilii provinciale și, respectiv, locale. Întrunirile lor sunt publice, cu excepția cazurilor prevăzute prin lege.

2. Fac parte, de asemenea, din administrarea unei provincii Colegiul Provincial Executiv și Comisarul Regelui și din administrarea unei localități Colegiul Consilierilor Locali și primarul.

Art. 126

Comisarul Regelui poate fi însărcinat prin lege cu aplicarea instrucțiunilor oficiale date de Guvern.

Art. 127

Ordonanțele provinciale și locale sunt executate de consiliile provinciale sau, respectiv, locale, în afara cazurilor specificate prin lege sau ce vor fi determinate de acestea în baza legii.

Art. 128

Cu excepția cazurilor stabilite la articolul 123, competențele menționate la Articolul 124, alineatul 1, pot fi atribuite și altor organisme în afara celor specificate la articolul 125 numai de către consiliile provinciale sau locale.

Art. 129

1. Membrii consiliilor provinciale și locale sunt aleși direct de cetățenii olandezi rezidenți în provincie sau localitate, după caz, care îndeplinesc cerințele stabilite pentru alegerile în Camera Inferioară a Parlamentului. Aceleași condiții se aplică și calității de membru.

2. Membrii sunt aleși prin reprezentare proporțională în limitele ce vor fi stabilite prin lege.

3. Articolele 53, alineatul 2, și 59 se aplică. Articolul 57a se aplică *mutatis mutandis*.

4. Mandatul consiliilor provinciale și locale este de patru ani, cu excepția cazului în care se prevede altfel prin lege.

5. Funcțiile care nu pot fi deținute simultan cu calitatea de membru sunt specificate prin lege. Legea poate, de asemenea, prevedea că obstacolele în calea calității de membru vor rezulta din legături de familie sau căsătorie și

că, prin comiterea unor acte stabilite prin lege, calitatea de membru poate fi pierdută.

6. Membrii nu votează în baza unui mandat imperativ.

Art. 130

Dreptul de a alege membrii unui consiliu local și dreptul de a fi membru al unui consiliu local pot fi acordate prin lege rezidenților care nu sunt cetățeni olandezi, cu condiția să îndeplinească cel puțin cerințele aplicabile rezidenților care sunt cetățeni olandezi.

Art. 131

Comisarii Regelui și primarii sunt numiți prin decret regal.

Art. 132

1. Atât organizarea provinciilor și localităților, cât și membrii și competențele organelor lor administrative sunt reglementate prin lege.

2. Controlul asupra activității organelor administrative este reglementat prin lege.

3. Deciziile luate de organele administrative se supun controlului prealabil numai în cazurile specificate prin lege.

4. Deciziile luate de organele administrative pot fi anulate numai prin decret regal și pe motivul că sunt în conflict cu legea sau interesul public.

5. Măsurile ce vor fi luate în caz de nerespectare în activitățile de reglementare și administrare prevăzute la articolul 124, alineatul 2, sunt reglementate prin lege. Pot fi adoptate, prin lege, măsuri derogatorii de la articolele 125 și 127, în cazuri de neglijență gravă a îndeplinirii îndatoririlor de către organele administrative ale unei provincii sau localități.

6. Impozitele care pot fi percepute de organele administrative ale provinciilor și localităților și relația lor financiară cu Guvernul central sunt reglementate prin lege.

Art. 133

1. Cu excepția cazului în care se prevede altfel prin lege, înființarea sau dizolvarea consiliilor de gestionare a apelor, reglementarea atribuțiilor lor, precum și organizarea și membrii organelor lor administrative sunt efectuate prin reglementări la nivel provincial, potrivit normelor stabilite prin lege.

2. Competențele legislative și de altă natură ale organelor administrative ale consiliilor de gestionare a apelor și accesul public la ședințele lor sunt reglementate prin lege.

3. Controlul acestor organe administrative exercitat de către autorități provinciale și alte autorități este reglementat prin lege. Deciziile luate de organele administrative pot fi anulate numai în cazul în care contravin legii sau interesului public.

Art. 134

1. Instituțiile publice pentru profesii și sectoare de activitate, precum și alte organisme publice pot fi înființate și dizolvate prin lege.

2. Atribuțiile și organizarea acestor organisme, membrii și competențele organelor lor administrative, precum și accesul public la ședințele lor sunt reglementate prin lege. Competențe de reglementare pot fi acordate organelor lor administrative prin lege.

3. Controlul organelor administrative este reglementat prin lege. Deciziile luate de organele administrative pot fi anulate numai în cazul în care contravin legii sau interesului public.

Art. 135

Normele referitoare la aspecte în care sunt implicate două sau mai multe instituții publice sunt stabilite prin lege. Acestea pot prevedea înființarea unui nou organism public, caz în care se aplică articolul 134, alineatele 2 și 3.

Art. 136

Litigiile dintre instituții publice sunt soluționate prin decret regal, cu excepția cazului în care intră în competența puterii judecătorești sau deciziile sunt înaintate altor instituții/autorități prin lege.

CAPITOLUL 8 **Revizuirea Constituției**

Art. 137

1. Legea prin care este propusă modificarea Constituției prevede luarea în considerare a acesteia în forma propusă.

2. Camera Inferioară poate împărți un astfel de proiect de lege în proiecte de lege separate, fie la propunerea înaintată de Rege sau în numele acestuia, fie în alt mod.

3. Camera Inferioară este dizolvată după publicarea proiectului de lege menționat la primul alineat.

4. După întrunirea noii Camere Inferioare, cele două Camere ale Parlamentului examinează, la a doua citire, proiectul de lege menționat la primul alineat. Proiectul de lege este adoptat numai dacă cel puțin două treimi din voturile exprimate sunt în favoarea acestuia.

5. Camera Inferioară poate împărți un proiect de lege pentru amendarea Constituției în proiecte de lege separate, fie la propunerea prezentată de Rege sau în numele său, fie în alt mod, dacă cel puțin două treimi din voturile exprimate sunt în favoarea acestui lucru.

Art. 138

1. Înaintea ratificării de către Rege a proiectelor de lege pentru amendarea Constituției adoptate în a doua lectură, pot fi introduse prin lege prevederi prin care:

- a. sunt armonizate, după cum este necesar, propunerile adoptate și prevederile nemodificate ale Constituției;
- b. sunt modificate împărțirea pe capitole, secțiuni și articole, precum și titlurile și numerotarea.

2. Un proiect de lege care conține prevederile menționate la alineatul 1, litera (a), va fi adoptat de cele două Camere numai cu cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Art. 139

Amendamentele Constituției adoptate de Parlament și ratificate de către Rege intră în vigoare imediat după publicarea lor.

Art. 140

Legile, precum și alte reglementări și decrete care contravin unui amendament al Constituției rămân în vigoare până la adoptarea unor prevederi conforme cu Constituția.

Art. 141

Textele Constituției revizuite sunt publicate prin decret regal în care capitolele, secțiunile și articolele pot fi renumerotate și referirile la acestea pot fi modificate în consecință.

Art. 142

Constituția poate fi armonizată prin lege cu Carta Regatului Țărilor de Jos. Articolele 139 – 141 se aplică *mutatis mutandis*.

Articole suplimentare

Art. I

Articolele 57a și 129, alineatul 3, a doua teză intră în vigoare numai după patru ani sau la o dată anterioară care poate fi prevăzută prin lege.

Art. II

Amendamentul articolului 54, alineatul 2, intră în vigoare numai după cinci ani sau la o dată anterioară, care poate fi prevăzută prin lege adoptată de Parlament. Această perioadă poate fi prelungită cu până la cinci ani printr-un act adoptat de Parlament.

Art. III-VIII

Abrogate.

Art. IX

Articolul 16 nu se aplică infracțiunilor care au fost pedepsite prin decretul privind infracțiunile în timp de război (Besluit Buitengewoon Strafrecht).

Art. X

Abrogat.

Art. XI

Abrogat.

Art. XII-XVI

Abrogate.

Art. XVII

Abrogat.

Art. XVIII

Abrogat.

Art. XIX

Formula privind promulgarea, stabilită la articolul 81 din versiunea din 1972 a Constituției, și formulele mesajelor care însoțesc proiectele de lege trimise de la o Cameră la cealaltă sau Regelui, precum și formularea mesajului Regelui către Parlament conținând decizia sa cu privire la proiectul de lege, după cum sunt stabilite la articolele 123, 124, 127, 128 și 130 din versiunea din 1972 a Constituției, rămân în vigoare până la instituirea unor noi reglementări.

Art. XX

Abrogat.

Art. XXI

Abrogat.

Art. XXII-XXIII

Abrogate.

Art. XXIV-XXV

Abrogate.

Art. XXVI-XXIX

Abrogate.

Art. XXX

Abrogat.

Articolele textelor din 1972 și 1983 ale Constituției care rămân în vigoare provizoriu

Art. 54, alineatul 2

Următoarele persoane nu au drept de vot:

- a. orice persoană care a comis o infracțiune prevăzută prin lege și care a fost condamnată ca urmare a unei hotărâri definitive și irevocabile a unei instanțe la o pedeapsă privativă de libertate de cel puțin un an și, simultan, i-a fost retrasă capacitatea de a vota;
- b. orice persoană care a fost considerată fără capacitate din punct de vedere juridic printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă din cauza unei tulburări mintale.

Art. 81

Formula de promulgare a legilor este următoarea:

„Noi” etc. „Regele Țărilor de Jos” etc.

„Salutăm pe toți cei care văd sau aud cele ce urmează! Se aduce la cunoștință:” etc.

„Întrucât am luat în considerare că” etc.

(Motivele legii.)

„Astfel, Noi, după ce am ascultat Consiliul de Stat și cu consultarea Parlamentului, am aprobat și decretat, după cum aprobăm și decretăm prin prezența” etc.

(Conținutul legii.)

„Dată” etc.

În cazul în care domnește o Regină sau autoritatea regală este exercitată de un Regent ori de Consiliul de Stat se vor face modificările necesare în această formulare.

Art. 130

Regele trebuie să notifice Parlamentul, imediat ce acest lucru este posibil, dacă aprobă sau nu un proiect de lege care a fost adoptat de acesta. Această notificare se face printr-una dintre următoarele formule:

„Regele este de acord cu proiectul de lege.” sau

„Regele analizează proiectul de lege.”

